

Warszawa, 22 maja 1988

LIST OTWARTY DO SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO

Idee Harcerstwa, wyznaczone słowami obowiązującego w okresie Polski Niepodległej przyrzeczenia: *Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc Bliźnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu*, zachowały swą tożsamość i ważność w różnych okresach polskiego bytu narodowego w kraju i za granicą. Harcerze byli i są wierni sprawie niepodległości, za którą walczyli i umierali w czasach wojen, a dla której rzetelnie pracowali w czasie pokoju. Żyjemy dziś w trudnych dla wychowania warunkach, a przyszłość Polski wymaga wspólnych działań całego społeczeństwa w kształtowaniu młodzieży.

Harcerstwo jest w swej istocie ruchem nadziei i w ostatnich latach dawało wielokrotnie przykład, jak należy tę nadzieję czynnie realizować w niesprzyjających warunkach zewnętrznych. Ruch harcerski nie zatracił się ani w tragicznych latach okupacji (Szare Szeregi), ani w czarnych latach 50-tych, czy też złudnie optymistycznych czasach późniejszych, gdy władze starały się odrzucić z wartości tradycyjne symbole i metody harcerskie, likwidując tym samym związek z przeszłością. Autentyczny ruch harcerski wybuchł na krótko w roku 1956 i ponownie w roku 1980. Na fali posierpniowej odnowy młodzież harcerska spontanicznie i masowo powracała do ideowych i metodycznych korzeni tworząc Kręgi Instruktorów Harcerskich

im. Andrzeja Małkowskiego. Ruch ten zrodził ideowo pokolenie, z którego wywodzi się wielu sygnatariuszy niniejszego listu. Zaowocował przedsięwzięciami, które — podejmowane w latach 1980—87 — ukazały naszemu społeczeństwu inną twarz Harcerstwa niż ta z 1-majowego pochodów; twarz prawdziwą i pełną nadziei. To Biała Służba podczas II i III pielgrzymki Ojca Świętego do Ojczyzny, Pogotowie Zimowe i wiele innych. To bezkompromisowe przestrzeganie wszystkich punktów Prawa Harcerskiego, wierność tradycyjnej roci Przyrzeczenia i zdobywanie tradycyjnych stopni.

My, aktualni i dawni instruktorzy harcerscy oraz ludzie, którzy dostrzegają w idei harcerskiej symbol piękna i dobra moralnego, od wielu już lat z niepokojem patrzymy na odchodzenie powojennego ZHP od idei ruchu zaszczerpionych młodzieży polskiej przez Andrzeja i Olę Małkowskich. Z niepokojem patrzymy na liczne przypadki represjonowania instruktorów, harcerzy a nawet całych środowisk za wierność ideałom tradycyjnego ruchu harcerskiego. Jesteśmy pełni sympatii i życzliwości oraz gotowi do udzielenia pomocy tym instruktorom i ich drużynom, które w upolitycznionym i zbiurokratyzowanym ZHP, a także poza nim, starają się wychowywać młodzież dla wolnej i niepodległej Polski w duchu chrześcijańskich zasad moralnych.

Zwracamy się do Was Druhny i Druhowie!

Weźcie odpowiedzialność za losy ruchu harcerskiego w swoje ręce. Harcerstwo ma sens gdy będzie autentycznym i spontanicznym ru-

chem młodzieży, w którym jej społeczni, młodzi przywódcy nie będą się bali stawiać wysokich wymagań i podejmować poważnych działań. Uzdrawienie Harcerstwa musi zacząć się w Waszych drużynach!

Waszym celem ma być:

- aby Wasza drużyna była harcerska: wyznacznikiem harcerskości jest absolutne przestrzeganie Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, zdobywanie tradycyjnych stopni i sprawności, system zastępowy,
- aby Wasza drużyna była patriotyczna, poznawała rzeczywistą historię, współdziałała w prawdziwej naprawie Rzeczypospolitej,
- aby Wasza drużyna była samodzielna: drużynowy musi być autorytetem dla siebie i harcerzy niezależnie od zewnętrznych warunków, drużyna winna być samodzielna gospodarczo i finansowo — dotacje nie mogą być ceną za rezygnację z ideałów,
- aby Wasza drużyna nie była samotna: nie dajcie się podzielić, szukajcie przyjaciół i sprzymierzeńców, twórcie wspólnoty metodyczne, kursy i seminaria, własne pisemka i opracowania programowe,
- aby Wasza drużyna była otwarta: bądźcie aktywnym organizmem społecznym, otwartym na swoich kolegów i potrzeby środowiska.

Samokształcenie i samodoskonalenie, niezależność finansowa osiągnięta uczciwą drogą, walka z patologiami społecznymi, działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, oto pola służby harcerskiej w Polsce końca XX wieku!

W swojej harcerskiej pracy możecie liczyć na wsparcie instruktorów harcerskich podpisujących ten list.

Zwracamy się do społeczeństwa polskiego!

Zwracamy się do całego społeczeństwa polskiego o wsparcie dla tych harcerzy i harcerek, którzy na rzucone przez Jana Pawła II w czerwcu 1983 roku wezwanie: „Czuwajcie”, czynem odpowiadają: „Czuwamy”. W nich bowiem żyje idea autentycznego ruchu harcerskiego. Ich dojrzałość i umiejętność znalezienia właściwego dla danego czasu pola służby i gotowość podejmowania inicjatyw mających na celu dobro Ojczyzny, każe widzieć w nich rzetelnego partnera dla wielu przedsięwzięć. Nie utożsamiamy ich ze zbiurokratyzowanymi strukturami ZHP. Pomóżmy im w ich trudnej pracy wokół budowy charakterów, będącej przecież częścią pracy niezależnego społeczeństwa — życzliwością, wsparciem i wspólnym działaniem. Od Was zależy dalsze trwanie ruchu harcerskiego przy obranej drodze oraz możliwość jego rozwoju.

Spójrzmy na ruch harcerski w jego autentycznym, choć często pozaoficjalnym wydaniu, nie przez pryzmat wyobcowanej z tego ruchu organizacji pod nazwą ZHP. Harcerstwo ze swoim 75-letnim dorobkiem stało się dobrem ogólnospołecznym. Nie wolno nam się zgodzić na szarganie i zaprzepaszczanie ideałów, które stały się sensem życia dziesiątków tysięcy Polaków. Nie wolno nam się zgodzić na moralne i fizyczne degenerowanie polskiej młodzieży przez pseudoinstruktorów, wykorzystujących harcerstwo jako drogę do kariery politycznej,

instrumentalnie traktujących młodzież, nie będących wychowawcami ani autorytetami, często pijących i palących. Takie zjawiska, niestety coraz powszechniejsze w ZHP, musimy bezwzględnie zwalczać.

O to wszystko apelujemy w setną rocznicę urodzin twórców Harcerstwa — Andrzeja i Olgi Małkowskich.

Sygnatariusze listu

hm Piotr Bąk HR, geodeta (Zakopane)
prof. Włodzimierz Bojarski phm, energetyk (Warszawa)
doc. Stanisław Bromiewski-„Oorsza” hmRP, b. Naczelnik Szarych Szeregów (Warszawa)
dr hm Jerzy Bukowski HR, filozof (Kraków)
phm Małgorzata Czajkowska HR, pedagog (Warszawa)
pzd Krzysztof Dawidowicz, technik (Wrocław)
bp Adam Dyczkowski HR, sufragan wrocławski (Wrocław)
dr med. Marek Edelman, lekarz (Łódź)
phm Monika Figiel HR, pedagog (Warszawa)
prof. dr inż. Władysław Findeisen, inżynier (Warszawa)
Władysław Frasyniuk, działacz NSZZ „Solidarność” (Wrocław)
hm Maria Furmanek HR, stolarz (Opole)
phm Marek Gajdziński HR, inżynier (Warszawa)
doc. dr Zygmunt Gałdzicki hm, socjolog (Wrocław)
red. Andrzej Grajewski, dziennikarz (Bielsko-

-Biała)

phm Józef Grzesiak, ekonomista (Wrocław)
hm Jan Guśpiel, inżynier (Kraków)
hm Wojciech Hausner HR, nauczyciel (Kraków)
red. Józef Hennelowa, dziennikarka (Kraków)
phm Jarosław Janas HR, technik (Warszawa)
płk Stefan Jellenta, żołnierz Legionów (Warszawa)
doc. Jan Jerschina, socjolog (Kraków)
ks. pzd Roman Jurczak, duszpasterz harcerski (Stalowa Wola)
ks. Kazimierz Kalinowski, duszpasterz harcerski (Warszawa)
phm Marek Kamecki, student (Wrocław)
hm Józefina Kantor HR, b. drużynowa „Murów” (Katowice)
phm Jerzy Kępiński, poligraf (Wrocław)
phm Krzysztof Kepal HR, technik (Warszawa)
hm Jerzy Komorowski HR, okrętowiec (Wrocław)
phm Piotr Kostro HR, student (Warszawa)
hm Stanisław Krawczyński HR, dyrygent (Kraków)
hm Krzysztof Krzyżanowski HR, filmowiec (Kraków)
hm Marek Kudasiewicz HR, inżynier (Kraków)
prof. Zofia Kuratowska, fizyk (Warszawa)
phm Jarosław Kurek, chemik (Warszawa)
hm Bolesław Leonhard HR, lekarz (Kraków)
phm Maciej Lisicki, inżynier (Gdańsk)
prof. dr hab. Józef Łukaszewicz, matematyk (Wrocław)
O. Józef Marecki OFM Cap., duszpasterz harcerski (Stalowa Wola)

O. Stefan Miecznikowski SJ phm, duszpasterz
harcerski (Łódź)
phm Jerzy Mika, student (Opole)
hm Józef Mitka HR, leśnik (Dębica)
phm Jarosław Mularczyk, technik (Wrocław)
hm Grzegorz Nowik HR, historyk (Warszawa)
O. Dominik Orczykowski OFM Cap. hm, HR
(Wrocław)
dr hm Jerzy Parzyński HR, adwokat (Kraków)
Zbigniew Przydział, działacz NSZZ „Solidar-
ność” (Wrocław)
hm Małgorzata Rohleder HR, informatyk (Kra-
ków)
hm Stanisław Stawski HR, nauczyciel (Wro-
cław)
hm Jadwiga Skorsetz, bibliotekarka (Wrocław)
hm Konrad Skorsetz, technik (Wrocław)
hm Wiesława Stojek HR, b. zastępczyni prze-
wodniczącego RP KIHAM, ekonomistka (Kra-
ków)
prof. Władysław Stróżewski, filozof (Kraków)
O. płk Adam Studziński OP, kapelan w II Kor-
pusie PSZ, duszpasterz harcerski (Kraków)
dr hm Andrzej Suchocki HR, fizyk (Warszawa)
ks. Marek Szkudło, duszpasterz harcerski (Kato-
wice)
phm Zbigniew Szymczak HR, student (Warsza-
wa)
prof. hm Tomasz Strzembosz HR, historyk (War-
szawa)
p.wd. Tomasz Świerkosz, student (Kraków)
ks. prof. Józef Tischner, filozof (Kraków)
hm Wanda Tomaszewska, b. komendantka Dol-
nośląskiej Chorągwi Harcerk (Wrocław)
cw. Adam Turula, historyk (Katowice)

phm Marek Ważbiński, student (Łódź)
hm Ryszard Wcisło HR, architekt (Kraków)
hm Emilia Węglarzówna HR, b. komendantka
Chorągwi Śląskiej (Katowice)
dr hm Kazimierz Wiatr HR, elektronik (Kra-
ków)
hm Paweł Wieczorek, dziennikarz (Katowice)
hm Teresa Wilk HR, ekonomistka (Kraków)
hm Zbigniew Wilk HR, inżynier (Kraków)
red. Stefan Wilkanowicz, dziennikarz (Kraków)
O. Ludwik M. Wiśniewski OP, duszpasterz aka-
demicki (Wrocław)
hm Wojciech Wróblewski HR, socjolog (Niepo-
łomice)
prof. Jerzy Wyrozumski, historyk (Kraków)
ks. prałat Aleksander Zienkiewicz, duszpasterz
akademicki, b. namiestnik zuchowy w Pińsku
(Wrocław)
bp Janusz Zimniak, sufragan katowicki (Kato-
wice)
płk Wiesław Żakowski, b. szef sztabu 106 DP
AK (Kraków)
hm Tadeusz Żelazny HR, inżynier (Kraków)
phm Andrzej Żukowski, technik (Kluczbork)
ks. Jerzy Żytowiecki, duszpasterz młodzieży
(Wrocław)